

- 6.Цюсь А. В. Стан та шляхи формування у школярів інтересу до фізичного виховання і спорту / А. В. Цюсь, А. В. Розтока, Я. І. Кравчук // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. – Чернігів, 2011. – С. 467-471.
- 7.Чижик В. В. Фізична працездатність гімназистів при різній організації уроків фізичної культури / В. В. Чижик, Н. Г. Денисенко // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. - 2004. - № 15. - С. 163-167.
- 8.Шевців У. С. Технологія впровадження оздоровчих видів гімнастики у фізичне виховання старшокласниць (на прикладі шейпінгу) : автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 25.00.02 / У. С. Шевців; Львів. держ. ун-т фіз. культури. - Л., 2009. - 18 с
- 9.Chtourou Hamdi. Effect of static and dynamic stretching on the diurnal variations of jump performance in soccer players /Hamdi Chtourou, Asma Aloui, Omar Hammouda, Anis Chaouachi,Karim Chamari, Nizar Souissi / PLoS One. – 2013 - № 8(8). –Електронне джерело – Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3734300/>
10. Clare F. Heisey. Effects of static stretching on squat performance in division i female athletes / Heisey F Clare., J. Derek Kingsley // Int J Exerc Sci. – 2016. - № 9(3) – pp. 359–367.
11. Faria F.A.C. Effects of an isostretching training protocol to increase the musculoarticular flexibility and other physiological aspets on the quality of life / F.A.C. Faria; Reis L.R ; Neiva C.M.// Journal of Physical Education and Sport . – 2010. - № 28. - pp. 128 – 135.
12. Frikha Mohamed. Acute effect of stretching modalities and time-pressure on accuracy and consistency of throwing darts among 12-13 year-old schoolboys / Mohamed Frikha, Nesrine Chaâri, Mohammad S. Derbel, Yousri Elghoul, Anatoly V. Zlnkovsky, Karim Chamari // The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness. – 2016. - Jul 07. – Електронне джерело. – Режим доступу: <http://www.minervamedica.it/en/journals/sports-med-physical-fitness/article.php?cod=R40Y9999N00A16070701>
13. Kim Hye-Young. Preventive effects of stretching and stabilization exercises on muscle fatigue in mobile phone users / Kim Hye-Young, Young-Ran Yeun, Sung-Joong Kim// J Phys Ther Sci. - 2016. - Sep; 28(9 – pp. 2529–2532.
14. Kyoung-II Lim. Effects on Hamstring Muscle Extensibility, Muscle Activity, and Balance of Different Stretching Techniques /Kyoung-II Lim, Hyung-Chun Nam, Kyoung-Sim Jung // J Phys Ther Sci. – 2014. - Feb; 26(2). – pp. 209–213.
15. Lucas de Oliveira Fábio Carlos. Static stretching does not reduce variability, jump and speed performance /Fábio Carlos Lucas de Oliveira, Luís Manuel Pinto Lopes Rama // Int J Sports Phys Ther. 2016 Apr; 11(2): 237–246.
16. Mauro DI Debora. Acute effects of static stretching on jumping performance: static stretching and jump / Debora DI Mauro, Diego Buda, Ludovico Magaudo, Giuseppe Trimarchi, Rudi Franzo, Antonio Bonaiuto, Fabio Trimarchi // Medicina dello Sport. - 2016. - September;69(3). – pp.309-320.
17. Mayorga-Vega Daniel. Effect of a short-term static stretching training program followed by five weeks of detraining on hamstring extensibility in children aged 9-10 years / Daniel Mayorga-Vega; Rafael Merino-Marban; Enrique Sánchez-Rivas; Jesús Vlciana // Journal of Physical Education and Sport. – 2014. – № 14. - pp. 355 – 359.
18. Pupiš Martin. Effectiveness of static and dynamic stretching prior to speed and speed-strength load / Martin Pupiš, Pivovarniček Pavol, Pupišová Zuzana, Tokárová Martina, Moravčík Juraj //Journal of Physical Education and Sport . – 2014. - № 14. - pp. 455 – 458.
19. Smith Jason C.. The acute effect of 30 and 90 seconds of static stretching on range of motion and vertical jump performance / Jason C. Smith // Gazzetta Medica Italiana Archivio per le Scienze Mediche. – 2016. - December;175(12). – pp. 516-22.
20. Shankar Reddy Ravi. Lower Extremity Stretching Exercises on Balance in Geriatric Population /Ravi Shankar Reddy, Khalid A Alahmari, // Int J Health Sci (Qassim).- 2016 - Jul; 10(3) – pp. 389–395.
21. Sudo Mizuki. Effects of acute static stretching on visual search performance and mood state / Mizuki Sudo, Soichi Ando, Toshiya Nagamatsu // Journal of Physical Education and Sport. – 2015. - № 15. - pp. 651 – 656.
22. Tidball JG. Mechanical loading regulates NOS expression and activity in developing and adult skeletal muscle / Tidball JG, Lavergne E, Lau KS, Spencer MJ, Stull JT, Wehling M. //Am J Physiol. - 1998. - Jul;275(1 Pt 1). – pp. 260-266.

Захаріна А. Г.

Класичний приватний університет, м. Запоріжжя

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ДО АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧІЙ СФЕРІ

У статті розглядаються особливості закордонного досвіду університетів Сполучених штатів Америки, Німеччини, Великобританії, Польщі, Кіпру та Китаю з формування готовності майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері. Розглянуто досвід університету Сюррея (University of Surrey), який здійснює підготовку студентів для здобуття ступеня бакалавра з міжнародного менеджменту та туризму.

Подано фрагмент навчального плану Політехнічного університету готельного і туристичного менеджменту (Hong Kong Polytechnic University's School of Hotel and Tourism Management) підготовки бакалаврів у галузі готельного менеджменту та управління туризмом. Автор акцентує увагу на тому, що підвищення якості освіти у вищих навчальних закладах прийняло загальнонаціональний характер і активно підтримується урядами зарубіжних країн.

Ключові слова: *закордонний досвід, формування готовності, майбутні фахівці з туризму, анімаційна діяльність, рекреаційно-оздоровча сфера.*

Захаріна А.Г. Зарубежный опыт формирования готовности будущих специалистов по туризму к

анимационной деятельности в рекреационно-оздоровительной сфере. В статье рассматриваются особенности зарубежного опыта университетов Соединенных Штатов Америки, Германии, Великобритании, Польши, Кипра, Китая по формированию готовности будущих специалистов туризма к анимационной деятельности в рекреационно-оздоровительной сфере.

Рассмотрен опыт университета Суррея, (University of Surrey), который осуществляет подготовку студентов для получение степени бакалавра международного менеджмента, туризма. Представлен фрагмент учебного плана Политехнического университета гостиничного и туристического менеджмента (Hong Kong Polytechnic University's School of Hotel and Tourism Management) подготовки бакалавров в области гостиничного менеджмента и управления туризмом.

Автор акцентирует внимание на том, что повышение качества образования в высших учебных заведениях приняло общенациональный характер и активно поддерживается правительствами всех стран.

Ключевые слова: зарубежный опыт, формирование готовности, будущие специалисты по туризму, анимационная деятельность, рекреационно-оздоровительная деятельность.

Zakharina A.H. International practice in formation of future tourism specialists' readiness to the animation activities in recreational and health sphere. The article deals with the peculiarities of international practice of higher education in the universities of the United States of America, Germany, Great Britain, Poland, Cyprus, China in the formation of future tourism specialists' readiness to the animation activities in recreational and health sphere. It was described that the improvement of education quality in higher educational institutions has become nationwide and actively supported by governments of all countries.

The practice of University of Surrey that trains students in the program for the bachelor degree in international management and tourism was explored.

The fragment of the curriculum for the bachelors' training in the sphere of hotel and tourism management of Hong Kong Polytechnic University's School of Hotel and Tourism Management was presented. It was pointed out that private and public educational institutions of Germany (University of Luxembourg, Academy in Ravensburg, Academy of World Trade, Academy of Economy and Management, International School of Management in Dortmund, Free University of Berlin, German Institute of Leisure and Animation in Petersburg) train specialists in tourism, which are able to work effectively in tourist bureaus, agencies, resort institutions, hotels, transport enterprises; educational institutions.

The article describes Warsaw School of Economics that trains magisters in the sphere of international tourism, hotel industry and leisure services with the course duration of two years. The topicality and practicability of the chosen research problem are proved.

Key words: foreign experience, formation of readiness, future tourism specialists, animation activities, recreational and health activities.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливішими науковими та практичними завданнями. Сучасні умови освіти зумовлюють потребу в готовності майбутніх фахівців нового профілю з туризму до здійснення анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері. Вирішення цього завдання вимагає певного рівня сформованості таких якостей, як: соціальна і професійна мобільність, відповідальність, професійна активність і самостійність, креативність, комунікативність та ін. Аналіз зарубіжного досвіду свідчить про те, що формування готовності майбутніх фахівців з туризму до професійної діяльності вирішується на державному, регіональному або місцевому рівнях у таких країнах, як: Сполучені штати Америки, Німеччина, Великобританія, Польща, Кіпр і Китай.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пріоритетним напрямком у реформах розвинених країн світу є перехід вищої освіти на інтенсивний шлях розвитку. Це пояснюється тим, що успіх перетворень в суспільстві багато в чому залежить від рівня загальної освіченості та готовності майбутніх фахівців з туризму до здійснення професійної діяльності. Рух за підвищення якості освіти у вищих навчальних закладах прийняло загальнонаціональний характер і активно підтримується урядами країн.

Індустрія туризму в світі є одним із найбільш динамічно розвинених секторів економіки. Для нас цікавим досвід є зарубіжних вищих навчальних закладів, в яких здійснюється підготовка майбутніх фахівців з туризму. Зарубіжні дослідники (С. Cooper, R. Scales, J. Westlake, E. Juline Mills, M. Marrengula, J.S. Shivers, G. Smith, C. Cooper та ін.) приділяють увагу питанням, пов'язаним з анімаційною діяльністю фахівців з туризму.

На основі аналізу літератури можна констатувати, що вітчизняними та зарубіжними дослідниками накопичений значний досвід вивчення теорії і практики підготовки майбутніх фахівців з туризму. Але подальшого дослідження потребують питання, пов'язані з підготовкою майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності.

Формулювання мети та завдань роботи

Мета статі полягає у характеристиці закордонного досвіду формування готовності майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Завдання дослідження: провести аналіз наукової літератури та літератури з туризму, інформації з мережі Інтернет щодо підготовки майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Аналіз наукової літератури свідчить, що система туристичної освіти у різних країнах відрізняється економічними умовами, політичними устроями, культурними та духовними традиціями, віросповіданням, менталітетом та етнічною приналежністю, тому зіставляти плани професійної підготовки майбутніх фахівців з туризму можливо тільки умовно.

Особливості закордонного досвіду з формування готовності майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері розглянемо на прикладі таких країн, як: Сполучені штати Америки, Німеччина, Великобританія, Польща, Кіпр і Китай.

Сполучені штати Америки. Система освіти для сфери туризму, як зазначає Л. В. Чорна, представлена сукупністю вищих

навчальних закладів, «які забезпечують фундаментальну наукову та професійно-практичну підготовку, здобуття громадянами освітньо-кваліфікаційних рівнів відповідно до їх інтересів, удосконалення наукової та професійної підготовки» [3, с. 8]. Для нашого дослідження важливим є аналіз змісту практичної підготовки бакалаврів і магістрів з туризму в Сполучених Штатах Америки, який здійснила Л. В. Чорна. Так, за даними вченої «в Університеті Флориди здійснюється підготовка бакалаврів рекреаційних і туристичних наук, бакалавр-магістрів та магістрів; в Університеті штату Колорадо – бакалаврів з природних ресурсів, рекреації та туризму; в Університеті штату Мічиган – бакалаврів з паркових, рекреаційних і туристичних ресурсів; в Техаському університеті А і М – бакалаврів з рекреаційних, паркових і туристичних наук; в Університеті штату Арізона – магістрів з рекреаційних і туристичних наук; в Університеті ім. Джорджа Вашингтона – магістрів з управління в туризмі та менеджменту подієвого туризму» [3, с. 11].

Для практичного навчання на базі університету Джонсон і Уейлс (Johnson and Wales University) створений готель Jonson and Wales Inn [5]. У період стажування студенти здобувають практичний досвід роботи та розвиваються професійні навички анімаційної, соціокультурної, екскурсійної діяльності. У більшості випадків клієнти готелів у курортологічних зонах США мають потребу в послугах з організації та проведення відпочинку безпосередньо в готелі чи поряд з ним [4].

У США для підготовки фахівців з туризму, як зазначають Ю. Г. Данільсва та К. К. Мкртчян, акредитовані навчальні програми в таких університетах, як: Аризонський державний університет (факультет рекреаційного менеджменту й туризму), Каліфорнійський державний університет (факультет рекреаційного адміністрування й дозвілля), Державний університет Сан-Франциско (факультет рекреації й дозвілля), Флоридський міжнародний університет (факультет обслуговування з дозвілля), Нью-Хемпширський університет (факультет рекреаційного менеджменту й політики) [1, с. 255].

Німеччина. Приватні і державні навчальні заклади Німеччини (Університет Люксембурга (University of Luxembourg), Академія в Равансбурзі, Академія Світової торгівлі, Академії Економіки та Управління, Міжнародна Школа Менеджменту в Дортмунді, Вільний університет Берліна, Німецький інститут Дозвілля і Анімації у Петербурзі) здійснюють підготовку фахівців з туризму, які здатні ефективно працювати в туристичному бюро, агенціях, курортних установах, готелях, транспортних підприємствах; освітньо-виховних закладах.

Заслуговує уваги, на нашу думку, досвід Німецького інституту Дозвілля і Анімації у Петербурзі (відділення «Туризм»), який здійснює підготовку консультантів з питань дозвілля.

Завдання однорічних навчальних курсів спрямовані на підвищення рівня професійно орієнтованих знань для успішної діяльності в сфері дозвілля, туризму, реабілітації та лікування з метою сприяння контактам, спілкуванню й зв'язкам; спонукання до творчої, ігрової діяльності; організації активної діяльності під час відпустки; консультації з питань організації відпусток та ін. Спеціальна підготовка фахівців з туризму у Німеччині здійснюється безпосередньо на туристичному підприємстві впродовж однорічної виробничої підготовки, також два семестри присвячуються зарубіжній практиці, яку студенти проходять у різних країнах, зокрема, Великобританії, США та Франції.

Великобританія. Університет Суррея (University of Surrey), Університет Лінкольна (University of Lincoln), Університет Ексерта (University of Exert), Університет Стратклайда (University of Strathclyde) та Ліверпульський університет Джона Мура (Liverpool John Moors University) здійснюють підготовку фахівців з туризму та готельного бізнесу.

Розглянемо досвід Університету Суррея (University of Surrey), який здійснює підготовку студентів для здобуття ступеня бакалавра з міжнародного менеджменту та туризму. Для студентів першого року всі модулі навчання є обов'язковими, а саме: «Управління з туризму», «Бізнес», «Бізнес середовище», «Туристична поведінка», «Фінансовий облік», «Принципи маркетингу», «Бізнес-туризм» та ін. [8].

Програма містить такі модулі, як: «Ділові фінанси», «Туризм політики та розвитку», «Професійна етика», «Управління організації людських ресурсів», «Мандрівники і транспорт», «Міжнародна стратегія бізнесу», «Туризм та інновації», обов'язкові модулі – «Методи досліджень», «Методи прикладних досліджень», «Проект прикладних досліджень (Дисертація)», «Туризм та стратегія», «Управління туризмом» та додаткові модулі управління – «Перспективи в галузі управління туризмом», «Цифровий маркетинг та соціальні медіа в сфері туризму». На другому курсі навчання студенти можуть брати участь в одному із міжнародних обмінів. Кожний 15-кредитний модуль необхідний для залучення 150 годин роботи студентів, які проводяться на лекціях, лабораторних і практичних заняттях, а також включають в себе самостійне дослідження або дослідження в невеличких навчальних групах.

Аналізуючи структуру освітньої програми Університету Суррея (University of Surrey) для підготовки бакалаврів з міжнародного менеджменту та туризму [8], зазначимо, що в ній, на жаль, відсутні навчальні дисципліни, які безпосередньо стосуються підготовки майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Польща. Напрями підготовки «Туристика» та «Рекреація», як зазначає дослідниця Л. Г. Заневська, активно розвиваються у всіх польських вищих навчальних закладах фізкультурно-туристичного профілю. Вчена вказує, що вищі навчальні заклади, які здійснюють підготовку фахівців спортивно-оздоровчого туризму, зазвичай об'єднуються у потужні інформаційні спілки, які дозволяють продуктивно й ефективно використовувати інфраструктуру, науковий потенціал та науково-методичні напрацювання кожного окремого вищого навчального закладу, здійснювати підготовку фахівців різного кваліфікаційного ступеня від бакалаврів до магістрів, застосовуючи багаторівневу систему освіти й перепідготовки кадрів [2, с. 8].

Варшавська школа економіки (Warsaw School of Economics) здійснює підготовку магістрів у галузі міжнародного туризму, готельного господарства та послуг відпочинку. Термін навчання складає два роки [6].

Китай. Політехнічний університет готельного і туристичного менеджменту (Hong Kong Polytechnic University's School of Hotel and Tourism Management) [5] здійснює підготовку бакалаврів у галузі готельного менеджменту і управління туризмом терміном навчання чотири роки (табл. 1).

Таблиця 1

Фрагмент навчального плану Політехнічного університету готельного і туристичного менеджменту (Hong Kong Polytechnic University's School of Hotel and Tourism Management) підготовки бакалаврів у галузі готельного менеджменту і управління туризмом

Спеціалізовані предмети (6 предметів - 18 кредитів) Specialist Subjects (6 subjects - 18 credits)		
Код	Дисципліни	Кредити
HTM2307	Принципи туризму (Principles of Tourism)	3
HTM2308	Туризм і загальні науки (Tourism Social Sciences)	3
HTM3208	Економіка туризму (Tourism Economics)	3
HTM4316	Управління пунктом призначення (Destination Management)	3
HTM4321	Політика туризму і планування (Tourism Policy and Planning)	3
HTM4322	Управління туристичним бізнесом (Managing Tourism Businesses)	3

Студенти повинні також оволодіти знаннями, вміннями та навичками з таких дисциплін, як: «Управління пам'ятками відвідувачами» («Attractions and Visitor Management»), «Управління авіакомпаніями» («Airline Management»), «Туризм Китаю» («China Tourism»), «Міський туризм» («Urban Tourism») та ін. [5].

Kinr. Університет Нікосії (University of Nicosia) здійснює підготовку студентів для здобуття ступеня бакалавра з менеджменту в сфері, туризму і рекреації [8]. Термін навчання складає чотири роки, протягом яких студенти оволодівають знаннями і досвідом, пов'язаним з туризмом, сферою рекреації (тури і круїзи, музеї і пам'ятки, екскурсійні тури, туристичні маршрути, культурні і спортивні заходи, тематичні парки) та організацією подій. Зазначимо, що дисципліни «Управління особливими заходами» («Managing Special Events»), «Відпочинок та розваги» («Leisure and Recreation»), «Тематичні парки і пам'ятки» («Theme Parks and Attractions») відсутні в навчальних планах вищих навчальних закладів України [7].

Висновки. Характеризуючи закордонний досвід підготовки майбутніх бакалаврів з туризму, зазначимо, що у таких країнах, як Сполучені штати Америки, Німеччина, Великобританія, Польща, Кіпр і Китай існують розбіжності у назвах спеціальностей та термінах навчання. Є і спільні риси, а саме: всі студенти проходять практичну підготовку, як у своїй країні, так і у зарубіжних компаніях сфери туризму та готельного бізнесу. Цей досвід є позитивним для нашої країни та потребує додаткового фінансування для стажування студентів за кордоном.

Перспективи подальших розвідок полягають у розробці навчально-методичного забезпечення з метою підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Література

1. Данільєва Ю.Г. Аніматор у системі туристської освіти / Ю. Г. Данільєва, К. К. Мкртчян // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні особливості формування і управління інноваційним потенціалом регіонального розвитку туризму та рекреації із залученням молодіжного ресурсу». – Тернопіль. 15-17 жовтня 2015 року. – С. 255-257.

2. Заневська Л. Г. Застосування інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності фахівців фізичного виховання: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 / Л. Г. Заневська. – Х., 2007. – 20 с.

3. Чорна Л. В. Особливості практичної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі в університетах США: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. В. Чорна. – Полтава, 2009. – 20 с.

4. Juline E. Mills. Handbook of Consumer Behavior. Tourism and Internet / Juline E. Mills, Rob Law. – Haworth Press, 2005. – 314 p.

5. The Hong Kong Polytechnic University's School of Hotel and Tourism Management [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hotelschool.shtm.polyu.edu.hk/eng/index.jsp>.

6. The Warsaw School of Economics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sgh.waw.pl/en/Pages/default.aspx>.

7. University of Nicosia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unic.ac.cy/>.

8. University of Surrey [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.surrey.ac.uk/>.

Захарова І.Ю.

Національний технічний університет України
Київський політехнічний інститут ім. Сікорського І.І.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

В статті зазначається, що тенденція розвитку сучасної освіти передбачає виникнення методологічних проблем формування цінностей фізичної культури в студентській молоді. Автори вважають, що необхідна оновлена теорія а також нові